

Előfizetési árak:

Egész évre .. K 10.—
Félévre K 5.—
Negyedévre .. K 2.50
Egyes szám ára 20 fillér

ABONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Abony, Vasút-utca
Telefon - szám : 37Előfizetési és hirdetési díjak a
kiadóhivatalhoz küldendőek.
A nyilt-tér sora 1.- korona

Függetlenségi politikai hetilap

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

RADOS MÓRIC

Megjelenik minden vasárnap

Fekete március

Hatvanhat esztendő óta március idusát ujongva ünnepli a magyar. A gondolat szabadságának születésnapja, a história lapjain örökragyogásu szabadságharcunk nagyszerű megnyitója volt ez a nap, amely egy vértelen forradalom keretében a lelkek bilincseit zuzta össze. A márciusi ifjuság a lánglelkű költőkirály vezérlete alatt Landerer és Heckenast nyomdája elé vonul és a készülő Nemzeti dal példányait tomboló lelkesedéssel fogadja. Megértették és átértézték azt a bizonyosságot, hogy a szolgaság és nyomoruság járma alól csak az öntudatra ébredő magyar szabadulhat. Az ébredésnek, a feleszmélésnek leghatalmasabb eszköze pedig már hatvanhat esztendővel ezelőtt is a szabad sajtó volt. A sajtó, amely a világosságot terjeszti. A sajtó, amely a civilizatórius előbbrejutásért

harcol. A sajtó, amely az elnyomókkal a népek butítóival szemben gyilkos küzdelmet folytat. A szabad sajtó, amely alkot és teremt. A rabláncokból fegyvert kovácsol. A martalócokra, a kútmérgezökre, a prédaéhes rablólovagokra az igazság fáklyájával világít, mert szabadság után sóvárgott a nemzet és élni, élni akart ez elnyomott nép ifjusága: Guttenberg ólomkatonáinak hadbaállását az örömujjongás viharzása köszöntötte.

Hatvanhat esztendő pergett le az idők orsóján és hatvanhat esztendő óta az örömujjongás viharzása március 15-én ismétlődött. Magyar emberekünneplőruhába öltöztek. Imádkoztak. Ünnepeltek. Szabadságlakomákra gyűltek össze. A történelmi idők hőseit ékes szóval, írással magasztalták. Kemény magyarok, büszke magyarok emelt homlokkal az őseik csodatevő erejét méltatták. És fogadkoztak. Nem, nem leszünk méltatlanok a hősök emlékéhez! A kivivott szabadságjogokból egy szemernyit sem engedünk el-

rabolni. Esküszünk! A magyarok Istenére esküszünk!

*

Március idusa van és az esküvések elnémultak. A szabadság születése napján büszke magyarokkal, ujjongó magyarokkal, keménynyaku, emelt homloku magyarokkal alig találkozunk. A legmagyarabb vármegyék függetlenségi pártjai egyhangu határozattal mondták ki, hogy ebben az esztendőben minden ünnepléstől tartózkodnak. Mert az 1848. március 15-én megszületett sajtószabadságot egy elvakult császári helytartó szolgálata készlegényével legyilkoltatta. A legközelebbi jövőben Balogh Jenő törvénye lép az 1848-iki sajtótörvény helyébe. Gondolatait csak az fogja szabadon terjeszthetni, aki a fogságbüntetés elszenvédésére minden pillanatban kész... Az 1914-ik március idusa gyásznapja a sajtónak... Már legyalulták a koporsófedeleket... Temetésre készülünk.

*

Hol vannak a büszke magyarok, a keménynyaku

magyarok, az esküt tevő magyarok most, amikor alkotmányunk utolsó maradványait is elorozzák. Abony piacán hatvanhat esztendővel ezelőtt Kossuth Lajos gyujtó szavára egész regiment született és az üzenet után kaszát, kapát ragadott jogainak védelmére. Ma közönyösek, fásultak vagyunk. Letiport és elgázolt minket a császári önkény, amely tulajdon véreinket vásárolta meg. Szolgákká leszünk tulajdon hazánkban és a lázadókból urakat nevelünk. Mi lesz velünk, mivé leszünk...

*

Uj március után, a régi március után vágyakozunk. Sóvárogjuk a felszabadulást. Az életet. A születés és temetés napján tegyünk szent fogadalmat. A kamarilla minden szolgájával szembeszállunk, de a régi márciust, a vértelen márciust bizony megújra-zuk! Pokolba a szabadság hűhéraival! Mi meg nem rettenünk, mi előre azért is csak előre megyünk és találkozunk és leszámolunk jogaink elrablóival, a 48-as tradíciók megcsufolóival

TÁRCA

Műkedvelők!

az „Abony„ eredeti tárcája.

—hl. Teringettél! tehát próbamegősitésnél, adóemelésnél, pravoszlávújtotgatásnál és játékbanknál van még egyéb is a világon, még egyéb is amivel foglalkozni érdemes? De Grillparzernek van igaza: „Bella gerant alii... mi itt a vonal alatt” mint a gyapjában festett zsurnaliszta mondja (bocsánat a merész fordításért) megengedhetjük magunknak a nap mizériáit semmibevesem venni és megengedhetjük magunknak az örökké szépek, az örökké nemesnek néhány sort szentelni. Persze az Ibsen-Hauptmann és Strindberg elméletét az

ajton kívül kell hagynunk és a tiszta lélek és fogékony szív birtokában kell a küszöböt átlépnünk, amidőn gondos kezektől vezetett gyermekek színelőadását nézzük. Mi — a pokolbakészülő zsurnaliszták persze nem rendelkezünk a lelkek igaz naivitásával, próbáljuk ezt legalább affektálni.

Lérier és Vavloq, Schönt-han és Kadelburger, és a többi, színműirodalmi társceg iskolája már elhatott egészén Abonyig és itt alakult meg a Kozák és Bertha dramaturgus pár vasárnap látott kedves kis remekelése. Nem ideg en itt a tisztelt két úrnő eme nemes tevékenysége és erősen bizunk benne, hogy még többször is lesz alkalmunk gyönyörködni áldásos igyekvéseikben.

De térjünk a tárgyra. Elsőnek Terlanday Irma kisasszony szavaltta el Tompa Mihály „Különös álom” című kis poetikus képét kellő elevenséggel és csinos gesztussal; kiérdemelt taps

kísérte művészetét; utánna Kovács József IV. osztályú tanuló adta elő Vörösmarty Mihály „A Katona” című versét és evvel érdemelte meg a kijutott tapsot; utánna Brück Margit és Kiss Kató kisasszonyok adták elő a „Próbabál előtt” című dialógot meglepő rutinnal, mintha a színpadi szereplés a mindennapi kenyérük volna és az utánna kijáró tapsból egy csipetnyi sem volt sok, hanem csakis igazi érdem jutalma. Most következett Coppée drámai költeménye „A hajótörött” amit Egedi Kálmán IV. éves tanuló szavalt el. A legbuzgóbb igyekvés volt Egedi részéről de maga a tárgy, szerény nézetünk szerint, nem felelt meg sem az alkalomnak sem előadónak; azt hisszük egy humoros kis bluett jobban felelt volna meg mint egy, igaz magas polczon álló költői munka amely inkább egy irodalmi társaság estélyére való. Egedi érdemes ambíciója szinte kárba ve-

szett; a téma nem illett sem öhozzá sem az estély keretébe.

Most következett az est «clou-ja» a «Szitakötő házassága» operett két felvonásban, írta Kozák Jolán, zenéjét szerezte Bertha Teréz;

Egy kedves kis remekmű úgy a drámai mint a zenei részben is. Szigorú kritika tárgyává nem tesszük a művet, hiszen gyermekeknek volt írva de felnőttek öröme és a kettős célnak pompásan megfelelt. Látni kellett az édes kis közreműködők raját amint mindegyikük szinte izzott az ambíciótól; oly buzgón, oly «verv-el» játszottak, az őket betanító, alkakító gondos és hivatott kezek fáradtságos munkája meghozta kiérdemelt gyümölcsét. Ha felakarnók sorolni mind egytől-egyig a kis közreműködőket egyszerűen a színlap névjegyzékét kellene lemásolnunk; megérdemlené bizonyára valamennyi, hogy nevét ideiktassuk

Helytartó úr, kancellár ur, Tisza István gróf ur: készüljön! A dermesztő tél után ime a rügyek fakadása. A természet rendjét nem lehet megváltoztatni. A repülőgép korszakában inkvizitórius eszközökkel szolgországot a mi országunkból még ön se csinál. Nem. Ön pusztulni fog! Pusztulni azzal a gárdával együtt, amely meg nem hal, de alkura, sóvásárra, paktumra minden pillanatban kész. Gyászfátyolt, hogy ezt a mocsarat a jövő márciusig ne láthassuk. A jövő március idusán ünnepelni, újjongani fogunk. Lesz sajtószabadság, feltámad a sajtószabadsága. A Tisza gárdának ellenben hire-hamva se lesz. . . .

Községi ügyek

Abony.

Községi ügylet.

A község képviselőtestülete e hó 9-én Egedi József bíró elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyről a következőkben számolunk be.

Egy tanyai iskolahelynek az államkincstár részére való átengedése tárgyában határozatot hozni nem lehetett, mert a határozathozatalhoz szükséges létszám nem volt meg. A mezei közösdülő utak érdekeltiségeinek megállapítása tárgyában kiadott főszolgabírói rendeletet a képviselőtestület egyhangulag elfogadta és az adminisztratív munkálatok költségeire 120 koronát szavazott meg. A kórházkert fájnak eladásához a közgyűlés egyhangulag hozzájárult és tudomásul vette dr. Miklós Emil községi orvos szabadság iránti kérvényét. Előadó főjegyző javaslatára két kórházi

csakhogy a lapkiadó ur bizony körműnkre koppint ha a drága „teref“ nagyon is igénybe vesszük.

Bekell érnünk avval hogy azok nevét említsük, akik figyelmünket különben kihívták mint p. u. Hirn Vilma, Jeremiás Edith, Homoky Erzsébet, Székely Margit, Bedekovich Irma és még többben. Igaz elismeréssel tartozunk az érdemes két szerzőnek! Nyilvánvaló volt, hogy nem érték be avval: „in magnis voluisse“ hanem egész egyéni súlyukat, és drága szabad óráikat teljesen e nemes czélnek szánták. — A kis közreműködőknél erősen hatott a lámpaláz nos, ez ellen nincs arkanum, és nem engedte érvényre juttatni a hízogően kedves kis zenét amelynél megelégedéssel kell konstatálnunk, hogy a régi „bel cantó“ vitte a vezető szerepet és semmi modern vagy mondian erőlködés ami tekintve a czélt, szerencsés

ápolat után felmerült költségek törlöttek. A közgyűlés tudomásul vette a takarékpénztár választát, mely szerint Nagy Lajos adóügyi jegyző indítványa az idő rövidsége miatt nem teljesíthető. A régi anyakönyvi hivatal bérszerződése bizonytalan időre félévi felmondással meghosszabbított. Néhány illetőségi kérdés elintézése után a közgyűlés véget ért.

A város képviselő-testülete f. hó 13-án tartotta évi rendes közgyűlését, Liphay György törv. hatósági megbízott elnökle alatt.

Napirend előtt egy kis parázs disputa indult meg Löffler Miksa felszólalása folytán, mely szerint a városházi boltok bérbeadásánál figyelmet kért az előjáróságtól az irányban, hogy egy nemű kereskedők részére ne adja ki a helyiségeket.

Temesközy Gerzson nem tartja a város érdekében állónak korlátok felállítását, mert fő a város érdeke; az egyesek érdekei másodrendű kérdés lévén azt óvják meg ők maguk.

Elütötte ezt a diferenciát Dr. Révész Géza indítványa, melyhez Pap Péter főjegyző is hozzájárult, hogy a mostani bérlőkkel hosszabbítsák meg a szerződés két évre, 10 % béremelés mellett, míg a járásbíró-ság kérdése eldül. Ezt aztán a közgyűlés el is fogadta Kiss Zsigmond azon módosításával, hogy a béremelés 15% legyen és Löffler Miksa az iránybani szavatolásával, hogy ha így valamelyik bérlő nem volna hajlandó maradni, azt a helyiséget a fenti feltételek mellett garantálja.

Még Pintér Gyula szóllalt föl a monographia kérdésében. Aztán megkezdte a közgyűlés az 1913. évi számadások vizsgálatát Nagy Lajos referálásával, melynek, főbb tételei, hogy a 167.023 k. 33 fill, előirányzatot a tényleges bevétel 2457 k. 70 fillérral haladta meg. De az előirányzott 167.292 k. 90 fill. kiadást a tényleges kiadás 1879 k. 16 fillérral haladta meg.

Az előadó indokolása szerint mint mindenre, úgy a község

kézzel és finom izléssel mellőztetett. — Hogy a régi jó Abth-ra és Kücken-re emlékeztető kis zenébe szerencsés leleménységgel magyar nemzeti akkordok is voltak felvéve ezért külön is tolmácsoljuk hálánkat a kedves szerzőnek.

Ismételjük, hogy úgy az érdemes szerzők mint az előadók is igyekeztek lehetőleg tökéleteset nyújtani és a magyarok Istené védő kezét meghagyja ezentul is felettük.

Tán felesleges is hangoztatnunk, hogy a terem zsufolásig megtelt a legjobb közönséggel, és még ama riporterszerű almát is nehéz lett volna földre juttatni, persze tapssal nem szükkölködött senki, de, hogy a szerző és rendező urinő, eme igaz nagybecsülésben álló tagja az abonyi jó társaságnak, a sokszoros taps és lámpaelhívásnak nem akart megfelelni, ez már kissé a túlzásba vitt szerénység volt.

háztartására nézve is a múlt évi nehéz gazdasági viszonyok káros hatással voltak, amennyiben a bevételre előirányzott községi pótdó teljességében behajtható nem volt. De hátrányos volt háztartásunk egyensúlyára a földadónak több mint 14000 koronával történt csökkentése, mert ennek következtében a pótdó bevétel is több mint 7000 kor. val csökkent, miért is 4000 kor. rövid lejáratú kölcsönrel kellett az egyensúlyt fentartani.

Túl kiadásokat idéztek elő a tanyai iskolák felszerelése s a vásártér bekerítésének költségei is, melyekre előirányzat nem volt.

A számadás egyes tételeinél Temesközy Gerzson szólalt fel, és pedig a község házi illemhelyek rondasága miatt, továbbá a város kertben termelt ripáriának népszerűsítése és olcsobbá tétele tárgyában; a tüzoltási célokra felvett előirányzati maradványoknak a tüzoltói felszerelésekre való fordítása; az anyakönyvi hivatal és terem bebutorozása és felszerelése tárgyában.

Házipénztár mérlege: Bevétel készpénzben 169481 kor. 13 fill. Értékben 16765 kor. 26 fill. Kiadás készpénzben 169172 kor. 06 fill. Értékben 554 kor. 65 fill. Maradvány készpénzben 300 kor. 07 fill. Értékben 16210 kor. 61 fill.

Alapok mérlege. Közpénztárnál: Maradvány készpénzben 2368 kor. 35 fill. Értékben 1544 kor. 34 fill.

Szegényalappénztárnál: Bevétel készpénzben 4966 kor. 45 fill. Értékben 2418 kor. 77 fill. Kiadás készpénzben 4402 kor. 39 fill. Értékben 300 kor. Maradvány készpénzben 563 kor. 06 fill. Értékben 2118 kor. 77 fill.

Kórházipénztárnál: Bevétel készpénzben 5656 kor. 63 fill. Értékben 10800 kor. Kiadás készpénzben 5651 kor. 09 fill. Értékben 800 kor. Maradvány készpénzben 5 kor. 54 fill. Értékben 10000 kor.

Ipariskola pénztárnál: Bevétel készpénzben 2610 kor. 04 fill. Kiadás 2584 kor. 77 fill. Maradvány 25 kor. 27 fill.

Letétpénztárnál: Bevétel készpénzben 11412 kor. 84 fill. Értékben 16776 kor. 23 fill. Kiadás készpénzben 11032 kor. 61 fill. Értékben 9582 kor. 41 fill. Maradvány készpénzben 380 kor. 58 fill. Értékben 7193 kor. 82 fill.

Takarékmagtárnál: Bevétel készpénzben 7213 kor. 58 fill. Értékben 8036 kor. 20 fill. Kiadás készpénzben 7000 kor. Értékben 7000 kor. Maradvány készpénzben 213 kor. 58 fill. Értékben 1036 kor. 20 fill.

Takarékmagtár gabonaszámadása: Buza készlete 60 mm. 53 kg. Buza követelése 93 mm. 76 kg. Buza vagyona összesen 154 mm. 29 kg. Árpa készlete 69 mm. 32 kg. Árpa követelése 56 mm. 38 kg. Árpa vagyona összesen 125 mm. 70 kg.

Alapítványok pénztára: Bevétel készpénzben 1661 kor. 57 fill. Értékben 8231 kor. Kiadás készpénzben 684 kor. 73 fill. Értékben 747 kor. 92 fill. Maradvány készpénzben 976 kor. 84 fill. Értékben 7483 kor. 08 fill.

Munkássegélyalap pénztára: Bevétel készpénzben 599 kor. 26

fill. Értékben 1095 kor. 36 fill. Kiadás készpénzben 50 kor. Maradvány készpénzben 549 kor. 26 fill. Értékben 1095 kor. 36 fill.

Mérleg-számla. Cselekvő rész: 1. Ingatlanok 788825 kor. 25 fill. 2. Ingóságok 17955 kor. 30 fill. 3. Értékpapírok 14200 kor. 4. Pénztári maradvány 45357 kor. 17 fill. 5. Követelések 20915 kor. 82 fill. Összesen 887253 kor 54 fill. Szervedő rész: 1. Pesti hazai tkptár köv. 353712 kor. 30 fill. 2. Abonyi tkptár köv. 35000 kor. 3. Közpénztár tartozási hátr. 11889 kor. 21 fill. 4. Közmunkapénztár követ 6000 kor. Összesen 406601 kor. 51 fill.

Leltári vagyon-mérleg: Cselekvő vagyon 887253 kor. 54 fill. Szervedő vagyon 406601 kor. 51 fill. Tiszta vagyon 480652 kor. 03 fillér.

A számadást részleteiben nem tárgyaljuk, mert hisz nagy eltérések nem mutatkoznak. Találkozunk ugyan egy pár címmel, melyekkel már egypárszor találkozunk, mint olyanokkal, melyek elő vannak irányozva, de felhasználva nincsenek, de amelyeket aztán a közgyűlés más kiadásokra utal át.

A közgyűlés el is fogadta a számadásokat és minden észrevétel nélkül helyben hagyta.

Liphay György köszönetét fejezte ki számadó jegyző hosszas és körültekintő előadásáért és a körültekintő gazdálkodásáért s a közgyűlést feloszlatta.

Togó

Küzdelem az emberi jogokért

Az élet harc. Mig a jobb iránti hajlam él bennünk, amig célunk a tökéletesbülés: addig nem fogja megszüntetni az emberiség a harcot és küzdelmet.

Az embereknek legnemesebb vágya: az egyenlőség eléérése. Az embereket közelebb hozni az emberekhez, gondolkodásukat, műveltségüket és nem utolsó sorban földi javaikat igazságosan kiegyenlíteni, ez volt rég időtől fogva az emberi jogokért küzdők célja.

Csak lassanként lehetett és lehet még mindig az emberi jogoknak érvényt szerezni. Évszázadok, évezredek tünnek a multba, mig sikerült a születés előjogainak a személyhez kötött tevékenységgel némi korlátot állítani. Hiszen még manapság is a magas születés és örökölt gazdaságok oly utlevelek, melyek előtt csaknem mindenki meghajol De, legalább részben, a születés magasabb előjoga annyiban szenvedett csorbát, hogy nem lehet jogcim a tunyálkodáshoz: »A munka nem szegyen«, ma már a munka — kötelesség.

Épp oly kötelesség a magasrangnak, mint az alacsonyabb születésűnek. Demokratikus körunkban még annyira nem jutottunk, hogy a kicsi fickók, kik először pislantanak a boldogságot ígérő, napfényárasztotta, de gyakran oly hamis világba, életük kiindulási helyét mindig helyesen választanak meg. Az ember legvégtetesebb hibáját szüle-

tésével követi el, ehhez kapcsolódnak azután a többiek, melyek elkieserítik életét.

Ha megfigyeljük az emberek lármás sáfároskodását, ha látjuk, hogy mint iparkodnak a demokrácia és a szocializmus a születés hibáit kijavítani: úgy rájövünk, hogy törekvéseikben isteni jogosultság rejlik, az a megdönthetetlen igazság, mely egyforma jogot követel mindenki számára. Ha azonban szemügyre vesszük, minő fegyverekkel küzdenek a dicsőséges győzelemért, úgy azoknak nem mindig adózhatunk osztatlan elismeréssel.

Azt kellene hinni, hogy igazságot csak igazsággal lehet elérni. És mégis a küzdő felek ármánykodáshoz, cselszövéshez és nem mindig kifogástalan taktikázáshoz folyamodnak, melyek a nagy haditerven csak mint portyázások szerepelnek ugyan, de mégis az ellenzék körülkerítésére szánvák. A nemtelen fegyverek azonban inkább beletörnek, semhogy megsebezzenek az ellenséget, s csak nagykéssé veszi észre az emigyen küzdő, hogy győzelemről még soká nem lehet szó.

Ha elakarjátok érni a nemes célt, hogy a munka lobogóját méltó diadalra vigyétek, ha látni akarjátok, hogy kezetek hasznos és üdvös munkáját tisztelet környékezzé, ha elakarjátok érni, hogy a magas születésű menyelő, mint pállott seb az emberiség testéről eltávolitassék: úgy mindenképp előtt az igazság hatalmával kell harcba indulnotok, amely semmiféle fakó machinációt nem tűr.

Igaz legyen minden szavatok, melyet az egyenlőség érdekében mondtok, igaz legyen cselekvéseitek és igazságot fogtok aratni, a legszebb, a legistenibb és legemberibb igazságot: hogy a munka megkapja illető jutalmát! Nemcsak pénzbeli jutalmát, hanem a tisztelet és méltánylás amaz osztályrészét, mely a munkálkodó osztálynak jogosan kijár.

A hamis utakat pedig engedjétek át azoknak, kik léteüket és ugynevezett élet pályájukat a megrögzött előítéletek hamis hatásának köszönhetik.

A közönség köréből

Tekintetes szerkesztő ur!

B. lapja utján a nyilvánosság elé fordulunk, hogy a mit határozott a városi bolthelységek dolgában a pénteken tartott közgyűlés. Mégis csak különös hogy 2 héttel ezelőtt az lett határozva, hogy árverésre bocsájtják a helységeket és most megmémásították a határozatot. Hát képviselőtestület se tud konsekvens lenni, vagy a város érdeke az semmi. Ki tudja mennyit kaphatott volna a város, ha az árverést megtartják.

Mi polgárok ebbe bele nyugszunk és kérjük a képviselőtestületi urakat, hogy vegyék elő ezt az ügyet újra, mert másképp az alispán urhoz fordulunk.

Egyre-másra árverés nélkül adogatják oda a helységeket. Akinek helység köll fizesse meg de csak így csinálni ezt a dolgot nem lehet de nem is szabad.

Kérjük az igen tisztelt szerkesztőséget, hogy panaszunkat tisztelt lapjában kitenni sziveskedjék.

Köszönettel maradunk tisztelettel 2 adófizető

Mozi perspektiva

A film több mint üres óráink kellemes és olcsó szórakoztatója. Polidor mulatságos bukfencezései és Fantomas ponyvaszenzációi között mélyjratu kulturmunka folyik a színpadnál sokkal jogosultabb világot jelentő vásznon, mely annál nagyobb horderejű, mert a maga mindennél beszédesebb némaságával széttörte az idegennyelvűség fejlődést gátló korlátait. Legtöbbünk számára soha el nem érhető világok csodái, szépségei, küzdelmes munkája, élete kézzelfogható közelséggel elevenedik meg gyönyörködő és tanulságra éhes szemünk előtt s átélése válik az, miről még oly kitűnő leírásokon keresztül is csak ködös sejtésünk lehetett. Elkísérhetjük a sarkkutatót jeges utján; ott járunk a tropusok alatt a bensülötték kunyhóiban; leszállunk a bányásszal a föld mélyébe s ott állunk az acéltröszt forró műhelyében s miénk az ezer s ezer formájú élet ezernyi érzése. Testvérünk a nyugat és kelet embere, mert ismerjük és megértjük őt, mert vele éljük munkája sikerét, felemelő örömeit, katasztrófáinak fájdalmát. Nincsen, aki jobban tudna tanítani a filmnél, mert nincsen oktatóbb a közvetlen észlelésnél, amelylyel a film tanít.

Hogy a tudományos kutatás számára mit jelent a film, elegendő, ha a bakteriumok mikroszkopikuskinema felvételeire, vagy a röntgen-gép előtt eszközölt anatómiai felvételekre utalunk. De valóságos perspektívát nyit a film a történelmi tudományok terén, melynek segédeszközei között a legelső helyre kell kerülnie. Ha figyelemmel kísérjük, hogy napjainkban szemünk előtt lejátszódó fontosabb történetei is milyen ellentmondóan, fogyatékosan elferditve, vagy meghamisítva tükröződnek vissza krónikásaink feljegyzésében és az igazság hányszor vérzik el meggyőződések, pártállások, érdekeltiségek különbözőségén, sejtelmünk lehet arról, mily emberfeletti, sokszor reménytelen feladat elé állította, a valót kutató történetírót a források és eszközök megbízhatatlan ága. Vajjon lehetséges-e ideálisabb történelmi

dokumentumot találni a filmnél, mely nem egy esemény elfogult impressióját adja, hanem magát az eseményt, az élet minden kritériumával.

Csak természetes, hogy Amerika, a mozi bölcsője ismerete fel legelsőbben a filmnek ezt a korszakalkotó jelentőségét s haladást jelentő szédületes irammal immár meg is vetette alapját a világ legelső filmmuzeumának. Feljegyezhetjük, hogy egy magyar származású amerikai ember volt az eszme megpendítője, melynek immár hatalmas képviselője a „The Modern Historic Records Association“ New-Yorkban. William Taft elnöklete alatt az amerikai szellemi és pénzvilág összes nagyjai tömörültek az egyesületben, melynek 1911. decemberében tartott alakuló gyűlésén 44 állam képviselője jelent meg. Az anyagi eszközök hamar együtt voltak, úgy hogy immár le lehetett tenni Washingtonban az egyiptomi gulák tömör s minden viszontagsággal dacoló stílusban tervezett muzeumnak alapkövét. A társaság nem szoritkozik kizárólag az amerikai kontinens jelen történetének megőrzésére s gyűjteményében minden jelentékenyebb emberi esemény filmkrónikájának helyet akar adni, de a valóban nagyszerű eszme megvalósítva csak akkor lesz, ha a világ minden nemzete elzárja muzeumában, a maga filmtörténetét.

Dr. KONTA LIPÓT.

Mi újság?

Március 15. Abony közönsége hagyományos szokásához híven az idén is megünnepli 1848 márc. 15-ikének örökemlékezetességű évfordulóját. Az ünnepély programját a rendezőség a következőkben allapította meg: 1. Reggel 6 órakor 48 ágyulövés jelzi a nagy nap felvirradtát. 2. Délelőtt istentisztelet: 8 órakor az izr., 9 órakor a református és 10 1/2 órakor a róm. kath. templomban. Itt az ifjúsági dalkar énekel. 3. Polgári iskolánk ünnepe 11 órakor. 4. Délután 3 órakor 3 ágyulövés jelzi a község ház erkélyén megtartandó ünnep kezdetét. 5. Megnyitja az ünnepélyt Egedi József bíró. 6. Hymnus. Énekli az iparos dalárda Kováts Béla ur vezetése alatt. 7. Ünnepi beszéd. Tartja nagys. Lévy Mihály orsz. képviselő ur. 8. Hazafias dal. Énekli az ifjúsági dalkör Kiss Ferenc ur vezetése alatt. 9. Szaval Kis Antal ur. 10. Turul dal. Énekli az iparos dalárda Kováts Béla ur vezetése alatt. 11. Az ünnepélyt bezárja Papp Péter főjegyző. 12. Szózat Énekli az ifjúsági dalkör Kiss Ferenc ur vezetése alatt.

— **Március 15. az állami polgári fiu- és leányiskolában.** Március hó 15.-én d. e. 11 órakor az intézet

tornacsarnokában hazafias ünnepély lesz a következő műsorral. 1. Hymusz. Énekli a vegyeskar. 2. Vörösmarty Mihály: A vén cigány. Szav. Bán Mária III. o. t. 3. Inczédi L: Március 15. Szav. Kovács József IV. o. t. 4. Mezei S: Melodráma énekkarkisérlettel. Szav. Tömösközy Hilda IV. o. t. Zongorán kíséri: Bertha Teréz tanárnő. 5. Ábrányi E. Március 15. Szav. Egedi Kálmán IV. o. t. 6. Szabolcska M. Edesapám. Szav. Szücs István I. o. t. 7. Talpra magyar. Énekli a fiu iskola énekkara. 8. Ábrányi E. Régi könyv. Szav. Holló Gizella IV. o. t. 9. Kozma A. A karthagói harangok. Szav. Kollár Béla IV. o. t. 10. Szózat. Énekli a vegyeskar. Az ünnepelő hazafias közönséget szívesen látja az igazgatóság.

— Királyi kitüntetés.

A magyar kereskedő világ egyik kiváló tagját, Mauthner Ödön nagykereskedőt és törvényes utódait Ófelsége a Magyar királyi földmívelési miniszter ur előterjesztésére díjmentesen a magyar nemességgel Jánoshegyi előnévvel tüntette ki. Ezen kitüntetés általános rokonérzéssel találkozik, mert Mauthner Ödönnek a hazai magtermelés, magkereskedelem és kertészet terén elért sikereit jutalmazza. Megbízhatóságáról ismert cégnek, amely az idén ünnepli 40 éves évfordulóját, sikerült a külföldön is kivételes eredményeket elérni. Nagy segítségével van az öreg, de még mindig fiatal Mauthner-nek két fiában Mauthner Alfréd és Mauthner Pál-ban, akik szintén páratlan szorgalommal és nagy szak tudással viszik tovább előre a világhírű céget, előnyére és dicséretére a magyar kereskedelemnek.

— **Az állami polgári iskola** jótékony estélyén felülfizetni szivesek voltak: gróf Keglevich Gábor és neje, Lévy Mihály, Homoky István 10—10 kor., Homoky Istvánné 7-20 K., Löffler Miksa 6 K., Platzek Károlyné., „Mi tizen“, Barkó István., Vörös Sándor Tószeg 5—5 K., Szeness Imréné 4 K., Kozák Endre, Reinle János, Mikla Pál 3—3 K., Kopeczki Ármin, Egedi József, özv. Szilágyi Mihályné, Hóji Viktorné, Kozák Jolán, Bertha Teréz, Görk Gyuláné, Altmann Gyuláné, özv. Weisz Adolfné, Szücs Valéria, Aczél Ilona, Lengyel Antalné, Battik Miklósné, Normann Samuné, Pokorny Frigyesné, Budai Tekla, Wiener Ida, Brück Erzsike, Hartmann Erzsike, Römer Antal, Hirn Klára, Kollár Béla, Rados Móric, dr. Steiner Zoltán, Egedi Mihály, Steiner Lipót, Nagy Lajos 2—2 K., Lavatka Béla, özv. Fekete Istvánné, Koszorú Lajos, Teszary László, Béky Endre, Schwartz N, Hóji Nándor, Máthé Benjamin, Kováts Béla, Holicza Györgyné, dr. Révész Gézané, Bróde Déta, Beck Aladár, Szilágyi Sándor, Kónya Józsefné, Vaskovits Ödön, Koós Simon, Tóth Lajosné, Pfeifer József, Bedekovich Lajos, Deutsch Ignác, Egedi Pál, Brück Adolfné, Bán Sándor, dr.

Ma ünnepi előadások lesznek a Moziban

Fényes műsor!

Rendes helyárak!

Halmi István, Varga Pál, N. N. 1—1 K., dr. Blumgrund Naftali, Steiner Lipót 60—60 fill. Meleg László, Kapala Albert, Vida nővérek, Molnár András 40—40 fill. Varga Péter 20 fillér. A kegyes szívű adakozóknak a Segítő Egyesület nevében is hálás köszönetet mond az igazgatóság.

— **Rettenetes felfedezés** a címe annak a 3 felvonásos családi tragédiának, amelyet ma mutat be az Uránia mozgószínház. A műsor csupa elsőrangú számokból van összeállítva. Bemutatásra kerülnek: 1. Csodamajom, természeti felvétel. 2. Egyszerű hős. Amerikai életkép. 3. 4. A vadőr. Dráma két felvonásban. 5. Furfangos munkakerülők. Vigjáték 1 felvonásban. 6. 7. 8. Rettenes felfedezés. Családi tragédia 3 felvonásban.

— **A Általános munkásképző** multságán történt felülfizetések kimutatásából kimaradt Platzeck Károly téglagyári gyárvezető neve, aki 5 koronát fizetett felül.

— **Országos vásár.** Az országos kirakodó és állatvásár e hó 19-én csütörtökön lesz, amelyre vérszentes helyekről szabályszerű marhalevéllel mindenféle jószág felhajtható.

— **Városházi bolt-helységek** e hó 20-ára hirdetett árverése, a képviselőtestület pénteken tartott rendes közgyűlésén hozott határozata alapján, elmarad. E sorok közzétételére az Elöljáróság által kértünk fel.

— **Telefon Kocséron,** Értesülésünk szerint a posta- és táviratigazgatóság már ez év tavaszán megkezdi a kocséri telefon kiépítésének a munkálatait. Hisszük, hogy ez örömdetes hírek Kocsér község örül legjobban, hiszen egy jelentős lépéssel halad előre a fejlődés útján.

— **A cigánytő feltöltése.** A cigánytő, tekintettel a körülötte levő nagyszámu lakosokra, közegészségügy ellenes, de még a felügyelet nélkül benne fürdőgyerek seregére nagy vizállás esetén veszélyes is. Egy ízben a község a Cigánytő területét már el is adta, azonban a vevő a bánatpénz elvesztésével a vételtől utóbb visszalépett. Miután így a Cigánytőt tovább fentartani nem lehet a mert vevőre sem lehet számítani, viszont a betömés esetén egy értékes területet nyer a község, azért a legutóbbi közgyűlésen elhatározták, illetve a bírót utasították, hogy a rendelkezésre álló minden módon fogjon hozzá a cigánytő területének feltöltéséhez. — Ne tessék megijedni nem az abonyi cigánytőről van szó. A fenti hírcskét a Nagykáta Járás Hírlapból olvóztuk.

— **Uj bélyegek.** A pénzügyminiszter a hivatalos lap legutóbbi számában hirdeti ki, hogy a magyar szent korona országai területén 1913. évi október 1-től forgalomban levő magyar királyi pénzügyi bélyegjegyek helyett 1914. évi április 1-től kezdve új bélyegek kerülnek forgalomba. Az új kiadású bélyegjegyek 2, 4, 6, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72, 1 korona 20 fillér, 1 korona 26 fillér, 1 korona 50 fillér, 1 korona 80 fillér, 1 korona 88 fillér és 2 korona 50 fillér, ve-

gyes és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 korona értékben, összesen harmincötféle értékfokozatban, még pedig: a fillér és vegyesértékűek tipográfiai, a koronaértékűek ellenben réznyomásá kivitelben, vékony fehér, a kettős keresztnek hármasmalmon álló folytatólagos rajzát ábrázoló vízjegyel ellátott papíron, enyvezett hátsó részzel s szélein fogazva (perforálva) vannak kiállítva. A most érvényben levő bélyegek ez év szeptember 30-ig árusíthatók és teljesen érvénytelenné használhatók, október elsejétől azonban fogalmon és érvényen kívül helyezik őket.

— **Drágább lesz a gyufa.** A magyar gyufagyárosok megkötötték az egyezséget (kartelt) és szoros összeköttetésbe léptek az osztrák gyufagyárosokkal. Ennek legközelebbi eredménye pedig az lesz, hogy a gyufa árát felemelik. Először csak a nagyban való eladásnál érvényesítik az áremelést. Amennyiben a viszont elárúsítók nem fogják elengedni a polgári hasznót, nyilvánvaló, hogy a kicsiben eladásnál is megtörténik az áremelés.

— **A moziban.** ma délután 4, este 6 és 8 órakor ünnepi nagy előadások lesznek.

— **Mától kezdve** az összes heti és napilapok kaphatók és megrendelhetők Müller Mór könyv és papirkereskedésében.

— **Ha valakin** feltűnő szép és modern szabásu ruhát, vagy felöltőt lát, az egész biztosan Révész Manó és Jenő üzletéből került ki, amely cég a környék legjobb és legelismertebb szabászat foglalkoztatja.

Közgazdaság

Atél és a hernyók

Gyümölcsfáinknak egyik veszedelmes ellensége 4—5 év óta a galagonya lepke hernyója. Ez a kártékony féreg augusztusban kel ki a petékből és öszre körülbelül 3—4 milliméter hosszúra nő. Ekkor néhány levelet pókháló szálakkal összesodor, a faágára szorit és abban várja a telet, hogy az első tavaszi napsugár megérkezéssel nekilásson a farügyeinek és elpusztítsa azokat.

Az idei szokatlan hosszú és kemény télen a föld körülbelül 20—25 centiméternyire megfagyott. Állandó erős hideg uralkodott és az ember már szinte azt hitte, hogy az összesodort hernyó fészkekben telelő férgeknek legalább fele elpusztul a nagy fagyban. Legalább is meg kellett fagyni a néhány száraz levél között meghúzódó hernyóknak. Mégis ha néhány ilyen hernyókkal teli levelécsomót beviszünk a meleg szobába, azt tapasztaljuk, hogy a kukacok rövid idő alatt felélednek és vigan vegetálnak. Tehát a hideg egyetlen egyet sem pusztított el közülük. Ennek természetes oka az, hogy az alsóbbrendű szervezetek megfagyhatnak és felengedve az

élet újra megindul bennük.

Nem árt ezeknek tehát a tél kegyetlen hidege sem és a teméntelen sok apró féreg egyre várja a tavasz első meleg napsugarait, hogy hozzá fogjanak pusztító munkájukhoz.

Azt hisszük, szükségtelen újra elmondani, hogy minő ropant veszedelmet jelent a galagonya lepke hernyója gyümölcsfáinkra és hogy írtásukat épen ezért a törvény is elrendeli.

Tehát a szőlősgazda csak a maga érdekében cselekszik, ha a fákat megtisztogatja a hernyófészkektől és a száraz levelekben meghúzódó férgeket mindelestől elégeti.

A dalmátbor behozatalának csökkenése. A múlt év utolsó negyedében behoztak 158,708 métermázsa külföldi bort hazánkba, míg 1912-ben ugyan-ezen idő alatt a behozatal 228,019 mm. volt, vagyis a múlt évben 69,311 mm. csökkent a behozatal, ami legnagyobb részt a dalmát borokra esett.

Sajátnevelésű állatok kimerése. A földművelésügyi miniszterium egy adott esetben hozott határozatával kijelentette, hogy gazdálkodók, akik évenként egy-két sajátnevelésű borjut vagy sertést magánosoknak, vagy vendéglősöknek feldarabolva kilószámra eladnak, ezáltal még ipari kihágást nem követnek el és az eladásnak ez a módja nem tiltható meg.

A tavaszi állatösszeírás végrehajtására vonatkozólag nemrégiben adta ki a rendeletét a földművelésügyi miniszter. Az összeírás a közös legelőre kihajtás előtt, legkésőbb azonban március végéig befejezendő. A miniszter felelőség terhe mellett szigoruan utasítja az illetékes hatóságokat az összeírás pontos foganatosítására s idejében keresztül vitelére. Hangsúlyozza, hogy a nagyfontosságú érdekekre tekintetből az összeírás helyességét saját közegeivel is ellenőrizteti s a mulasztásért felelős közegek ellen megtorlást alkalmaz.

NYILT-TÉR.*)

A „Molnárok Lapja”-ban a szerkesztőségnek a gazdálkodó osztály érdekében közétett azon kérdésére, mennyi gabona lehet az országban én is megfeleltem, de feleletem egy mondatát félre magyarázták. A krumpli, a málé szolgál ugyan eledelül, de ezzel nem akartam azt irni, hogy az abonyi nép ezzel él, mint azt sok rossz akaró félre magyarázta. A nagyrabecsült örlő közönség tudja azt, hogy én mindenképpen mindig a legnagyobb tiszteletben tartottam és tartom ezután is és közleményem minden többi betűje is csak azt igazolja, hogy érdekeiket védtem akkor, midőn a gabona áremelkedésének jogsultságát erősítettem.

Ezuttal adok kifejezést azon reményemnek, miszerint erősebb

fegyvernek tartom a lelkiismeretes és pontos kiszolgálást és a tölem telhető messzemenő előzékenységet, mit ezután is biztosítok részére, mintsem elhiggyem azt, hogy az abonyi közönség rossz akaratu agitátoroktól elhagyja magát tántoritani.

Székely Jakab

gözmalom tulajdonos.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések

Hirdetmény.

Abony község képv. testületének 15/kgy. 1914. számú határozata alapján a község házában lévő bolt-helységek 6 évre nyilvános árverésen az 1914. évi március hó 20 napján d. e. 9 órakor a legtöbbet ígérőnek helységenként haszonbérbe fognak adatni.

Árverési feltételek a főjegyző hivatalos helységében hivatalos órák alatt és az árverés napján megtekinthetők.

Abony, 1914. március hó 4-én.

Papp Péter Egedi József
főjegyző. bíró.

Kiadó lakás.

Egy 3 szobából és mellékhelységekkel álló lakás, istállóval, kamrával, fészkerrel, alsó lakással nagy kerttel a z o n n a l kiadó. Az alsó lakás esetleg külön is kiadó. Értekezni lehet **Habóca István** vendéglőssel Vasut-utca.

Eladó.

Butorok, kályhák, üst, mangorló szabadkézből eladók.

özv. **Oblath Zsigmondné.**

Eladó ház.

Két szoba, konyha és mellékhelységekkel álló ház azonnal eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonosnál **Dániel Józsefnénél** Radák-u 13. sz. alatt.

Teljesen berendezett és felszerelt alig használt modern **szodavizgyár** eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Szerkesztőségi telefonszám 37.

A vasut utcán a 104-ik számú ház hozzá tartozóval szabad kézből eladó. Értekezni lehet özv. Polnis Jánosnénál Abony.

Eladó gyökeres szőlővessző. Kapható 2 éves vagy porbujtás különféle fajokban **Csillag Gusztávnál Cegléden.**

Gyökeres szőlővessző egy és két éves egészséges, perenospora mentes, Pozsonyi bakar, Rizling, Slankamenka, Kövidinka, Mézesfehér, Chasela, Passatuti és Csabagyöngye korán érő minden fajból néhány ezer eladó

Kubinyi Béla
abonyi szőlőjében

A ki magot vet fákat ültet virágot tenyészt és kertjében gyönyörködni akar, az forduljon

Mühle Árpád

kertészeti nagytelepéhez

≡ **Temesvár.** ≡

Diszfőárjegyzék ingyen és bérmentve.

„KOLLARIT“-börlemez

kaucsuk-compositióval bevont rugalmas, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez.

A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze **Végtelenül tartós.**

Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mézslével bekenni nem kell.

Kapható:

Bán Sándor

fakereskedőnél Abonyban.

Ha tartós és elegáns

cipőt akar viselni, úgy forduljon bizalommal hozzám. Tanulmányaimat Pesten a legelőkelőbb cipőkészítőknél sajátítottam el. Elvállalom **férfi, női és gyermek cipők** készítését, **Angol és Francia** formákban, továbbá **diszmagyar csizmák**, valamint beteg lábakra (**ortopéd**) cipők készítését. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Szives pártfogást kér

DOBOZI BÉLA

katonai és polgári műcipész, Abony piac-tér.

ELADÓ

különböző fajta féderes kocsik jutányos áráért.

Szandi és Fehér.
kocsigyártó üzletében
Szelei-u.

Lapunk egyes száma **20 fillérért kapható**

Rosenzweig J.

órás és ékszerész üzletében.

RÉVÉSZ MANÓ és JENŐ cég

fiók üzletében még mindig olcsón vásárolhatja meg magának ruha szükségletét.

Alkalmi vétel fekete szalon ruhákban, smoking stb. úgy készen, mint mérték után.

Szives pártfogást kér

Vermes Aladár
üzletvezető.

A mozi-ban
ma vasárnap

Nagy ünnepi előadás
Két nagy dráma.

Abonyi első keresztény temetkezési vállalat.

Szent István tér (Kaszárnya épület)

ajánlja kegyelet cikkeit legegyszerűbbektől a legdiszesebbekig.

Milkó Ignác elsőrendű úri szabó Szolnokon

Baross-utca 15. Szapáry-ut sarkán.

Telefon: 206. szám

Fehér László

bank- és váltó-üzlete

SZOLNOKON, Baross és Szapáry-u. sarkán.
GIRO-SZÁMLA AZ OSZTRÁK MAGYAR BANKNÁL
M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI SZÁMLA 34739. CLEARING FORGALOM.
INTERURBAN-TELEFON 186. SZ. Sürgőnyeim: FEHÉR BANKHÁZA SZOLNOK

Magyar Jelzálog Hitelbank Konvertált sorsjegy, mely ezidő szerint hazánk legjobb sorsjegye (évenként 6 huzás.)

1914. április hó 25.-én

300.000 korona főnyereménnyel

és számos nagyobb nyereménnyel lesz kihuzva.

Ajánlok megvételre igen előnyös feltételek mellett:

36 havi 6 K. 50 filléres részletekben

letétre vagy készpénzért napi árfolyam mellett.

Ajánlok azonkívül: Pesti hazai, Magyar vörös kereszt, Bazilika, Józsv, Erzsébet sanatórium, Tisza-szegedi, Osztrák vörös kereszt, Olasz vöröskereszt, Bécs városi stb. sorsjegyeket havi részletre, letétre vagy készpénzért legelőnyösebb feltételek mellett.

Az első részlet lefizetésével a 2.-ik havi részletet díjmentesen nyugtázom. A törvényes részletet kizárólagos játékjoggal az első részlet beküldésével azonnal megküldöm.

Legalkalmasabb

meglepetésül ajánlom finom kivitelű olcsó nagyított képeimet, **Pasztel és olaj** — festményeim első rangú kivitelben. —

Selyem képek, művészi s olcsó fényképek, valamint levelezőlapok készülnek.

ZOLTÁN

fényképészeti műtermét

Cegléd. Rákóczy s Szegfű utca sarok.

Ha jó képet akar, úgy el ne mulassza e kedvező alkalmat!

Női ruha kelmékhez
vásznak, batisztokat, delaineket és selymeket, valamint kész ruhákat, kabátokat, cipőket és kalapokat

legolcsóbban

KOHN MIKLÓS

divatüzletében Abonyban vásárolhat.

Telefon 45. szám.

Modern urfi és női divatcikkek áruháza

Sajat készítményű fehéreneműek nagy raktára, valamint ezek megrendelésre is készíttetnek.

SOMLÓ JENŐ
és TÁRSA SZOLNOK
GEROVE-UTCA (JANCSÓ-HÁZ.)

Kalap, cipő, gallér, kézelő, nyakkendő, ing és zsebkendő. Sport-cikkek, bőröndök raktára.

Le grand chic, modern női divat szalon, elősmert izléses munka

Somló Jenőné Szolnok.

Költséget takarít meg, ha ÓRA, ÉKSZER szükségletét nálam szerzi be.

Nagy raktárt tartok:

Disztárgyak, valódi alpacca evőeszközökben. China-ezüst tárgyak, gramofonok, lemezek.

ROSENZWEIG J. órás és ékszerész ABONY.

Szakter Károly a legjobb és legrégebb szabócég Cegléden Telefon: 65.